

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania H. P.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji w Warszawie
o wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 3 czerwca 2025 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 12 czerwca 2024 r., sygn. akt III AUa 221/24,

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 lipca 2017 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie ponownie ustalił wysokość należnej H. P. emerytury, stwierdzając, że od dnia 1 października 2017 r. miesięczna wysokość tego świadczenia dla ubezpieczonego - po potrąceniu składki na ubezpieczenie zdrowotne i zaliczki na podatek dochodowy - wynosi 1.716,81 zł, przy przyjęciu, że podstawa wymiaru emerytury to 7.210,64 zł. Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto wysługę emerytalną z tytułu: służby w wojsku od 24 kwietnia 1976 r. do 14 kwietnia 1978 r., służby w Milicji Obywatelskiej (po transformacji ustrojowej Policji) od 1 czerwca 1979 r. do 31 marca 1988 r. i od 17 lipca 1990 r. do 10 maja 2007 r., a ponadto okresy zatrudnienia od 1 lipca 1975 r.

do 23 kwietnia 1976 r. oraz od 15 kwietnia 1978 r. do 31 maja 1979 r. Okres służby od 1 kwietnia 1988 r. do 16 lipca 1990 r. uznano za okres określony w art. 13b ww. ustawy, liczony po 0.0%. Emerytura wyniosła 75,00% podstawy wymiaru.

Drugą decyzją z dnia 12 lipca 2017 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie ponownie ustalił wysokość renty inwalidzkiej przysługującej H. P. Do ustalenia wysokości renty przyjęto wysługę analogiczną do przyjętej przy ustaleniu wymienionej wyżej wysokości emerytury. W decyzji wskazano, że podstawę wymiaru świadczenia stanowi kwota 7.277,10 zł. Renta inwalidzka z tytułu zaliczenia wnioskodawcy do III grupy stanowi 17,50% podstawy wymiaru i wyniosła 1.273,49 zł. Ustalona wysokość renty inwalidzkiej okazała się niższa od kwoty emerytury policyjnej, wobec czego organ nie wypłaca renty inwalidzkiej.

Z powyższymi decyzjami nie zgodził się ubezpieczony, który w odwołaniu z dnia 31 sierpnia 2017 r. wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji przez ustalenie emerytury i renty inwalidzkiej w kwotach sprzed wydania zaskarżonych decyzji.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 7 października 2021 r. zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu H. P. prawo do ustalenia wysokości: emerytury policyjnej, poczynając od 1 października 2017 r., z pominięciem art. 15c ust. 1, 2, 3 ustawy z dnia 19 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy policji, agencji bezpieczeństwa wewnętrznego, agencji wywiadu, służby kontrwywiadu wojskowego, służby wywiadu wojskowego, centralnego biura antykorupcyjnego, straży granicznej, straży marszałkowskiej, służby ochrony państwa, państwowej straży pożarnej, służby celno-skarbowej i służby więziennej oraz ich rodzin (w brzmieniu obowiązującym na dzień 1 stycznia 2017 r.); policyjnej renty inwalidzkiej poczynając od 1 października 2017 r., z pominięciem art. 22a ust. 1, 2, 3 ustawy z dnia 19 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy policji, agencji bezpieczeństwa wewnętrznego, agencji wywiadu, służby kontrwywiadu wojskowego, służby wywiadu wojskowego, centralnego biura antykorupcyjnego, straży granicznej, straży marszałkowskiej, służby ochrony państwa, państwowej straży pożarnej, służby celno-skarbowej i służby więziennej oraz ich rodzin (w brzmieniu obowiązującym na dzień 1 stycznia 2017 r.) (pkt I); zasądził od Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa

Spraw Wewnętrznych i Administracji na rzecz H. P. kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

W wyroku z dnia 22 czerwca 2022 r. (III AUa 538/21) Sąd Apelacyjny w Szczecinie - w sprawie odwołującego przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie - zmienił zaskarżony apelacją organu rentowego wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie z dnia 7 października 2021 r. (VI U 1859/19), w ten sposób, że oddalił odwołania skarżącego od decyzji organu rentowego z dnia 12 lipca 2017 r. Sąd Najwyższy po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2024 r. skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 czerwca 2022 r. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego (I USKP 57/23, Legalis nr 3061902).

Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 12 czerwca 2024 r. oddalił odwołania H. P. od zaskarżonych decyzji, a także zasądził od niego na rzecz Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie kwotę 840 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje wraz z ustawowymi odsetkami należnymi po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.

W wywiedzionej od powyższego orzeczenia skardze kasacyjnej H.P. zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w całości, wniósł o „zamianę” zaskarżonego orzeczenia poprzez przyznanie ubezpieczonemu H. P. „prawo” do ustalenia wysokości:

- emerytury policyjnej, poczynając od 1 października 2017 r., z pominięciem art. 15c ust. 1, 2, 3 ustawy z dnia 19 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy policji, agencji bezpieczeństwa wewnętrznego, agencji wywiadu, służby kontrwywiadu wojskowego, służby wywiadu wojskowego, centralnego biura antykorupcyjnego, straży granicznej, straży marszałkowskiej, służby ochrony państwa, państwowej straży pożarnej, służby celno-skarbowej i służby więziennej oraz ich rodzin (w brzmieniu obowiązującym na dzień 1 stycznia 2017 r.),

- policyjnej renty inwalidzkiej poczynając od 1 października 2017 r., z pominięciem art. 22a ust. 1, 2, 3 ustawy z dnia 19 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy policji, agencji bezpieczeństwa wewnętrznego, agencji wywiadu, służby kontrwywiadu wojskowego, służby wywiadu wojskowego, centralnego biura antykorupcyjnego, straży granicznej, straży marszałkowskiej, służby ochrony państwa, państwowej straży pożarnej, służby celno-skarbowej i służby więziennej oraz ich rodzin (w brzmieniu obowiązującym na dzień 1 stycznia 2017 r.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać m.in. oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości, czy w części (pkt 1), przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (pkt 2), wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (pkt 3).

Oznaczenie zaskarżonego orzeczenia sądu drugiej instancji następuje przez wskazanie sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, jego sygnatury i daty wydania, nazwisk stron (wnioskodawców i uczestników postępowania) i przedmiotu sprawy (T. Ereciński (w:) J. Gudowski, K. Weitz, T. Ereciński, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom III. Postępowanie rozpoznawcze, wyd. V, Warszawa 2016, art. 398⁴; postanowienie Sądu Najwyższego z 23 listopada 2011 r., III UZ 27/11, LEX nr 1129133). Tymczasem precyzyjne wskazanie zakresu zaskarżenia jest niezbędne do określenia granic rozpoznania kasacyjnego, a niedopuszczalne jest dokonywanie wykładni skargi kasacyjnej w celu ustalenia zakresu zaskarżenia.

Obowiązek oznaczenia wniosku o „uchylenie lub uchylenie i zmianę” (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.) stanowi o istocie skargi kasacyjnej jako środka nadzwyczajnego, wnoszonego od orzeczenia prawomocnego. Orzeczenie Sądu drugiej instancji z zasady nie poddaje się zmianie, a wszelka ingerencja w jego treść musi zostać poprzedzona uchyleniem go w całości lub w odpowiedniej części. Skarga kasacyjna odwołującego się nie zawiera wniosku „o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia”. Skarżący wniósł wyłącznie o „zamiannę zaskarżonego

orzeczenia Sądu Apelacyjnego przez przyznanie ubezpieczonemu H.P. prawo do ustalenia wysokości emerytury policyjnej, poczynając od 1 października 2017 r., z pominięciem art. 15c ust. 1, 2, 3 ustawy z dnia 19 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (w brzmieniu obowiązującym na dzień 1 stycznia 2017 r.) i policyjnej renty inwalidzkiej poczynając od 1 października 2017 r., z pominięciem art. 22a ust. 1, 2, 3 ustawy z dnia 19 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (w brzmieniu obowiązującym na dzień 1 stycznia 2017 r.)". Wniosek kasacyjny nie tylko nie spełnia wymagań ustawowych, ale również jest sformułowany wadliwie, bowiem skarżący domaga się zmiany wyroku Sądu Apelacyjnego, co nie jest możliwe. Nie budzi wątpliwości bowiem, że jeżeli wyrok ten wymaga uchylecia, to orzeczenie nie może być jednocześnie w tym zakresie zmienione (postanowienia Sądu Najwyższego z: 21 marca 2000 r., II CKN 711/00, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 151; 28 września 2023 r., I CSK 4438/22, LEX nr 3609510). Brak odpowiedniego wniosku w skardze kasacyjnej nie podlega uzupełnieniu i uzasadnia odrzucenie skargi kasacyjnej już na etapie jej badania przez sąd drugiej instancji (art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 398⁶ § 1 k.p.c.).

Wyegzekwowanie od strony skarżącej precyzyjnego, jednoznacznego wskazania granic zaskarżenia orzeczenia drugoinstancyjnego należy do czynności mieszczących się w tzw. wstępnym postępowaniu kasacyjnym. Całkowity brak wskazania, czy orzeczenie zaskarżone jest w całości, czy w części, będzie prowadził do odrzucenia skargi kasacyjnej (art. 398⁴ k.p.c.). Sąd Najwyższy nie jest bowiem władny i nie jest to dopuszczalne, aby w celu określenia zakresu zaskarżenia Sąd Najwyższy miał dokonywać wykładni skargi kasacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego z: 13 listopada 2003 r., I CK 373/03, Legalis nr 260950; 14 lipca 2005 r., III CZ 60/05, Legalis nr 1327350; 10 stycznia 2007 r., I CZ 113/06, Legalis nr 207919; 9 kwietnia 2015 r., II CSK 539/14, Legalis nr 1450706; 18 maja 2018 r., IV CSK 616/17, Legalis nr 1798323; 20 września 2024 r., I CSK 3499/23, Legalis nr 3123413; A. Niedużak, A. Sikorski (w:) E. Marszałkowska-Krześ, I. Gil (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2025, art. 398¹³). W orzecznictwie podkreśla się przy tym, że ze względu na wysoki poziom sformalizowania skargi kasacyjnej oraz ustawowy wymóg sporządzenia jej przez zawodowego pełnomocnika procesowego, konsekwencje niezachowania

wymagań konstrukcyjnych skargi są surowe, albowiem prowadzą do odrzucenia skargi kasacyjnej, bez wzywania do ich usunięcia lub poprawienia (postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 stycznia 2011 r., V CSK 272/10, LEX nr 1308173; 11 marca 2015 r., III CSK 399/14, LEX nr 1660667; 24 czerwca 2021 r., III CSK 89/21, LEX nr 3352407; 14 września 2023 r., II CSKP 925/22, LEX nr 3720388; 13 sierpnia 2024 r., I CSK 1066/23, LEX nr 3746344).

Skarżący nie oznaczył zaskarżonego orzeczenia Sądu drugiej instancji przez wskazanie daty wydania zaskarżonego orzeczenia, jego sygnatury, poprzestając jedynie na określeniu Sądu, nie sprecyzował także wniosku o uchylenie zaskarżonego orzeczenia, żądając jedynie jego zmiany, nie określił zatem postulowanej ingerencji Sądu Najwyższego, nie spełnił tym samym wymagań konstrukcyjnych skargi kasacyjnej wymienionej w art. 398⁴ § 1 pkt 1 i pkt 3 k.p.c. (postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 października 2015 r., I CZ 76/15, LEX nr 1816552; 17 maja 2016 r., I PZ 5/16, OSNP 2017, nr 12, poz. 162; 13 sierpnia 2024 r., I CSK 1066/23, LEX nr 3746344).

Z tych względów Sąd Najwyższy uznał, że skarga kasacyjna nie spełnia wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., co prowadziło do jej odrzucenia na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 1 k.p.c.

(J.K.)

[a.ł]